

Commentaar OUDERS & COO op het wetsontwerp betreffende centrale eindtoets in het primair onderwijs

1. Inleiding.

- 1.1 OUDERS & COO is de landelijke organisatie van en voor ouders, ouderraden (OR) en medezeggenschapsraden (MR) in het protestants-christelijk en oecumenisch onderwijs. De organisatie zet zich in voor alle ouders met kinderen in het primair en voortgezet onderwijs en in de kinderopvang. Ons hoofddoel is het stimuleren van een goede samenwerking tussen school en thuis, in het belang van de kinderen. OUDERS & COO is gesprekspartner van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over ontwikkelingen over de volle breedte van het onderwijsbeleid.
- 1.2 het wetsontwerp aangaande de invoering van een verplichte centrale eindtoets betreft de inrichting van het primair onderwijs. Het zal van grote invloed zijn op de schoolgang van kinderen, de resultaten die zij behalen en welke keuze zij hebben inzake een vervolgopleiding in het voortgezet onderwijs. Dit grenst direct aan de doelstelling van OUDERS & COO. Vandaar dat wij ook gebruik maken van de mogelijkheid om namens de ouders in onze achterban onze opvattingen over het wetsontwerp kenbaar te maken.
- 1.3 OUDERS & COO ondersteunt de uitgangspunten voor het wetsontwerp. Als ouderorganisatie ontvangt OUDERS & COO veel vragen en opmerkingen van ouders over de huidige eindtoets. Ook over de invloed die deze toets heeft op de keuze voor het voortgezet onderwijs. Meer aandacht voor de leeropbrengst en individuele aandacht voor het kind zijn ontwikkelingen die op instemming van ouders kunnen rekenen.
- 1.4 in de toelichting staat duidelijk aangegeven dat een onderwijssysteem van toetsen geen garantie op succes is, maar dat het succes van goed onderwijs gebaseerd is op goede leerkrachten. Wij ondersteunen deze denktrant en voegen daar graag aan toe dat resultaten van internationale onderzoeken ook aangeven dat betrokken ouders een groot verschil maken.
- 1.5 wij achten het verstandig dat de wetgever extra tijd neemt om de verplichte centrale eindtoets in te voeren in het speciaal onderwijs. Wij merken nog in praktische zin op dat de verwijzing naar artikelen in het concept wetsontwerp niet op elkaar lijkt aan te sluiten. In ons verdere commentaar zullen wij ons richten op de hoofdvragen die gesteld zijn bij het wetsontwerp.

2. Verplicht leerling- en onderwijsvolgsysteem.

- 2.1 de overheid is verantwoordelijk voor kwalitatief goed onderwijs. Kinderen hebben daar ook recht op. Die kwaliteit is afhankelijk van de professionals die in het onderwijs werkzaam zijn. Vertrouwen in deze professionals moet dan ook voorop staan. Vanuit dat oogpunt biedt het schooladvies, wat in het wetsontwerp aan belang wint, duidelijker inzicht in de ontwikkeling van het kind dan een eindtoets, en daarmee de kwaliteit van het onderwijs. De professionals volgen en beoordelen een kind immers gedurende acht jaar. In

de praktijk werken al veel scholen met een vorm van leerling- en onderwijsvolgsysteem in het belang van de ontwikkeling van het kind. Om die reden vinden wij het logisch dat het leerling- en onderwijsvolgsysteem verplicht wordt gesteld en dat daaraan nadere voorwaarden worden gesteld om de kwaliteit daarvan te waarborgen. Dat zal ook de kwaliteit van het schooladvies ten goede komen. Daarnaast biedt een dergelijk systeem de mogelijkheid tot vergelijken van groepen en vroegtijdig signaleren van problemen bij kinderen en mogelijk een dalende lijn in de onderwijskwaliteit.

3. Begintoets (bepalen van toegevoegde waarde).

- 3.1 wij ondersteunen de keuze die in het wetsvoorstel wordt gemaakt, en in de toelichting uiteen wordt gezet, om voorafgaande aan invoering van een begintoets ervaring op te doen met een begintoets met behulp van pilots. Bij de invoering van een begintoets is voorzichtigheid geboden omdat rekening moet worden gehouden met het feit dat kinderen zich niet in hetzelfde tempo ontwikkelen. Het moment waarop een begintoets wordt ingezet moet dan ook zorgvuldig gekozen worden. Ook bestaat er verschil van mening over de inhoud van een dergelijke toets, ook met het oog op de inhoud van de centrale eindtoets. Daartussen moet een zinnig verband gelegd kunnen worden om de toegevoegde waarde te bepalen. Wij zijn geen tegenstander van een begintoets. In het kader van het leerling- en onderwijsvolgsysteem worden al toetsen op jonge leeftijd afgenomen, maar willen bij invoering van een dergelijke toets met zekerheid kunnen stellen dat voldoende rekening is gehouden met de praktijk en de ontwikkeling van het jonge kind. Behoedzaamheid kan dus alleen maar toegejuicht worden.
- 3.2 het uitgangspunt van de nieuwe wet om scholen meer te beoordelen op de behaalde toegevoegde waarde ondersteunen wij. Het biedt een rechtvaardiger beoordeling. Scholen met veel leerlingen met een gedrag- of leerprobleem worden nu te veel afgerekend op het niveau waarop leerlingen naar het voortgezet onderwijs doorstromen. Maar ook het niveau waarop zij binnen komen zegt in relatie daarmee iets over de kwaliteit van het onderwijs.

4. Verplichte centrale eindtoets.

- 4.1 wij ontvangen als OUDERS & COO van veel ouders vragen over de CITO toets. Het belang van de score is sterk toegenomen. Ouders baseren er hun beoordeling van de leerprestatie van hun kind op. Al langer pleiten we voor een afname van de invloed van de momentopname, die de CITO toets is, op de keuze voor vervolgonderwijs. Ook stellen we vast dat er scholen zijn die de kinderen trainen voor het maken van de CITO toets om daarmee de uitslag te beïnvloeden. Het ministerie stelt echter voor om een verplichte centrale eindtoets te behouden. Als OUDERS & COO verwachten wij veel van het voortaan afnemen van de CITO toets in april of mei, dat is nu februari. Het maakt van de CITO toets een 'second opinion' ten opzichte van het schooladvies. Om dat te laten slagen moet die nieuwe positie van de CITO toets wel helder zijn, ook bij scholen voor voortgezet onderwijs.

- 4.2 ondanks onze reserves bij de momentopname van de CITO toets willen we deze wel beoordelen in de samenhang van de voorstellen. Oftewel: tegen de achtergrond van het verplicht stellen van een leerling- en onderwijsvolgsysteem, het verplaatsen van de periode van toetsing en de nieuwe positie die het schooladvies straks in zal moeten nemen. We merken daarbij op dat 85% van de scholen al gebruik maakt van een centrale eindtoets. In dat licht zijn we voorstander van handhaving van de CITO toets en, vanuit het opzicht dat ouders scholen moeten kunnen vergelijken, verplichtstelling daarvan.
- 4.3 wij zien het voordeel van een eindtoets, mits deze als ‘second opinion’ wordt aangemerkt. Noch het schooladvies, noch de CITO toets geven een absoluut beeld van het kind. Zo blijkt bijvoorbeeld bij allochtone kinderen de CITO toets regelmatig positiever uit te vallen dan het schooladvies. Oftewel: het schooladvies geeft een beter inzicht in de ontwikkeling, maar een CITO toets als ‘second opinion’ blijft gewenst. In 86% van de gevallen valt het advies van de school samen met de score in de CITO toets.

5. Wereldoriëntatie

- 5.1 in de huidige situatie is het toetsen van wereldoriëntatie een keuze van de school. In het advies van de CITO toets wordt de score op dit onderdeel niet meegenomen. Het ministerie stelt nu voor wereldoriëntatie te heroverwegen als (facultatief) onderdeel van de eindtoets. Als OUDERS & COO hechten wij zeer aan ‘oriëntatie op jezelf en de wereld’ zoals dat in de kerndoelen van het onderwijs is vastgelegd. Een school is immers niet alleen een plek waar in termen van kennis van rekenen en taal naar de ontwikkeling van kinderen wordt gekeken. Zij krijgen ook een dosis kennis over de wereld, de samenleving en de eigen persoonlijke ontwikkeling mee. Burgerschap is daarin niet onterecht een actueel begrip.
- 5.2 het staken van de centrale (facultatieve) toetsing van wereldoriëntatie zal niet tot het verdwijnen van deze vakken leiden, ze maken immers nog steeds deel uit van de kerndoelen, maar het draagt het risico in zich dat deze vakken in de periode in aanloop naar de CITO toetsing minder aandacht krijgen. Kinderen worden er immers niet op getoetst. Daarnaast biedt een CITO toetsing ook de school inzicht in de scores, en daarmee de kwaliteit, van de lessen die passen in wereldoriëntatie. Wij adviseren dan ook vast te houden aan de facultatieve toetsing van wereldoriëntatie in het basisonderwijs om daarmee ook het belang van deze vakken te onderstrepen. Dit past ons inziens ook bij andere aspecten van het rijksbeleid, zoals het accent op burgerschap, maar ook de argumentatie die gold voor invoering van de maatschappelijke stage in het voortgezet onderwijs.

OUDERS & COO
Rijksstraatweg 150
3956 CT Leersum
(0343) 513434
info@ouders.net
www.ouders.net